

SUOMEN ASIANAJAJAT
FINLANDS ADVOKATER

Asianajotoimintaa koskevia säädöksiä ja ohjeita

A 02 Suomen Asianajajien säännöt

29.11.2024/672, voimassa 1.1.2025 alkaen.

MIKONKATU 25
MIKAELSGATAN 25

PL 194, FI-00101 HELSINKI
PB 194, FI-00101 HELSINGFORS

INFO@ASIANAJAJAT.FI
INFO@ADVOKATER.FI

+358 (0)9 6866 120

ASIANAJAJAT.FI
ADVOKATER.FI

A 02 Oikeusministeriön päätös yleisen asianajajayhdistyksen sääntöjen vahvistamisesta (Suomen Asianajajien säännöt)

Annettu Helsingissä 29 päivänä marraskuuta 2024.

Oikeusministeriö on asianajajista annetun lain (496/1958) 2 §:n 3 momentin nojalla, sellaisena kuin se on laissa 697/2004, vahvistanut yleisen asianajajayhdistyksen säännöt kuulumaan seuraavasti:

Yleisiä määräyksiä

1 § Suomen Asianajajat, ruotsiksi Finlands Advokater, englanniksi Finnish Bar Association on asianajajista 12 päivänä joulukuuta 1958 annetussa laissa (496/58) tarkoitettu maan ainoa yleinen asianajajayhdistys (myöhemmin ”asianajajayhteisö”).

Asianajajayhteisö on se toimivaltainen viranomainen, jota tarkoitetaan direktiivissä (98/5/EY) asianajajan ammatin pysyvän harjoittamisen helpottamisesta muussa kuin siinä jäsenvaltiossa, jossa ammatillinen pätevyys on hankittu.

Asianajajayhteisön kotipaikka on Helsinki.

2 § Asianajajayhteisön tarkoituksena on:

1) turvata asianajajien itsenäisyys ja riippumattomuus sääntelemällä ja valvomalla asianajajien toimintaa sekä hoitamalla muut sille laissa säädetyt tehtävät;
2) asianajajien vastuuntunnon, ammattitaidon ja ammatillisen yhteenkuuluvuuden ylläpitäminen, ammatillisten toimintaedellytysten turvaaminen sekä asianajotoiminnan kehittäminen maassa muutoinkin niin, että asianajajat muodostavat hyvää oikeudenhoitoa palvelevan, yleistä luottamusta ja arvonantoa osakseen saavan ammattikunnan.

Osana tarkoitustaan asianajajayhteisö seuraa oikeuskehitystä maassa sekä tarjoaa kokemuksensa ja osaamisensa yhteiskunnan käytettäväksi sekä oikeusvaltion puolustamiseksi.

Asianajajayhteisö voi myös perustaa tarkoitusperiensä toteuttamista varten tarpeellisia rahastoja sekä omistaa toimitiloja.

3 § Asianajajayhteisön jäsenten päätösvaltaa käyttää valtuuskunta, jonka jäsenet valitaan osastojen kokouksissa.

Asianajajayhteisön asioita hoitaa valtuuskunnan valitsema hallitus. Asianajajayhteisö jakautuu osastoihin, joilla kullakin on oma hallituksensa.

Jäsenten oikeutta osallistua osastonsa asioiden hoitoon käyttävät osaston kokouksessa saapuvilla olevat jäsenet.

Jäsenet

4 § Asianajajayhteisön jäseniä ovat ne, jotka siinä järjestyksessä kuin asianajajista annetussa laissa ja näissä säännöissä määrätään, on hyväksytty asianajajayhteisön jäseniksi.

Jäsen, joka on merkitty asianajajayhteisön hallituksen pitämään asianajajaluetteloon, on asianajaja ja oikeutettu käyttämään asianajajan ammattinimitystä.

Asianajajayhteisön pitämään asianajajista annetun lain 5 b §:n (1249/1999) tarkoittamaan EU-luetteloon merkitystä muusta Euroopan unionin jäsenvaltiosta peräisin olevasta asianajajasta (EU-asianajajasta), joka ei ole asianajajayhteisön jäsen, on määräyksiä jäljempänä.

Asianajajajäsenten ohella asianajajayhteisöllä voi olla ennen 31.12.2012 passiivisiksi jäseniksi hyväksyttyjä jäseniä.

Kun näissä säännöissä puhutaan jäsenestä, ei sillä tarkoiteta passiivista jäsentä.

5 § Jäseneksi voidaan ottaa laissa ja näissä säännöissä määrätyt kelpoisuusehdot täyttävä henkilö.

Jäseneksi pyrkivän tulee hoitaa tai ryhtyä hoitamaan asianajotehtäviä ammattimaisesti ja asua Euroopan talousalueen valtiossa, ellei hallitus myönnä lupaa poiketa asuinpaikkavaatimuksesta. Hänen on tullut saavuttaa asianajajan toimen harjoittamiseen tarvittava taito sekä käytännöllistä kokemusta siinä toimimalla lakimiestutkinnon suoritettuaan ennen jäseneksi pääsyä vähintään neljän vuoden ajan oikeudenhoidon alalla tai siihen verrattavissa oikeustieteellistä koulutusta edellyttävissä toimissa tai tehtävissä, kuitenkin vähintään kaksi vuotta avustavana lakimiehenä, julkisena oikeusavustajana tai itsenäisenä asianajotehtävien hoitajana taikka muussa sellaisessa toimessa, jossa hän on vastaavassa määrin hoitanut asianajotehtäviä.

EU-asianajaja voidaan ottaa jäseneksi siitä huolimatta, että hän ei ole suorittanut tuomarinvirkaan Suomessa säädettyjä opinnäytteitä, saavuttanut 2 momentissa tarkoitettua käytännöllistä kokemusta ja taitoa taikka suorittanut asianajajatutkintoa, kun kolme vuotta on kulunut EU-luetteloon kirjoittautumisesta. Hänen tulee osoittaa harjoittaneensa Suomessa asianajajan tointa säännöllisesti vähintään sen ajan ja esittää hallituksen vaatima selvitys hoitamistaan toimeksiannoista ja toiminnastaan.

Asianajajista annetun lain 3 §:n 4 momentin säännökset valtion virassa olevan henkilön jäsenyydestä eivät koske julkisia oikeusavustajia.

Asianajaja ei myöskään ilman asianajajayhteisön hallituksen lupaa saa harjoittaa asianajajan tointa ulkomailla muualla kuin Euroopan talousalueen valtiossa.

6 § Jäsenyyttä on haettava asianajajayhteisön hallitukselle toimitettavalla kirjallisella hakemuksella, jossa hakijan on vakuutettava hyväksyvänsä nämä säännöt. Hakemukseen on liitettävä selvitys siitä, että hakija täyttää asianajajista annetun lain 3 §:ssä ja edellä 5 §:ssä mainitut ehdot. Kun valtion tai kunnan virassa tai toimessa taikka muussa virkasuhteeseen perustuvassa palveluksessa oleva muu henkilö, kuin julkinen oikeusavustaja, hakee jäsenyyttä, on hänen esitettävä selvitys myös siitä, ettei asianajotoiminta ole vastoin hänen virkavelvollisuuttaan sekä esimiehensä tästä seikasta antama lausunto.

Asianajajayhteisön hallituksen on toimitettava hakemus asianajajayhteisön asianomaiselle osastolle, jonka hallituksen on viipymättä annettava kirjallisesti lausuntonsa siitä, täyttääkö hakija asianajajista annetun lain 3 §:n 1 momentin 1) kohdassa ja näiden sääntöjen 5 §:n 2 momentin jälkimmäisessä virkkeessä jäsenelle asetetut vaatimukset.

7 § Muusta Euroopan unionin jäsenvaltiosta peräisin oleva asianajaja, joka harjoittaa Suomessa pysyvästi asianajajan tointa alkuperäistä ammattinimikettään käyttäen voi kirjoittautua EU-luetteloon. Luetteloon merkitsemistä on haettava kirjallisesti. Hakijan on esitettävä todistus siitä, että hän on oikeutettu harjoittamaan asianajajan tointa asianajajan ammatin pysyvän harjoittamisen helpottamisesta muussa kuin siinä jäsenvaltiossa, jossa ammatillinen pätevyys on hankittu (98/5/EY) annetussa direktiivissä tarkoitetulla ammattinimikkeellä jossakin Euroopan unionin jäsenvaltiossa. Todistus ei saa olla esitettäessä kolmea kuukautta vanhempi. Asianajajayhteisön on ilmoitettava luetteloon merkitsemisestä sen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, josta asianajaja on peräisin.

Mitä näissä säännöissä on säädetty asianajajayhteisön jäsenestä, koskee soveltuvin osin EU-asianajajaa.

EU-asianajajan on asianajajan tointa Suomessa harjoittaessaan ilmoitettava se ammattinimike, jota käytetään jäsenvaltiossa, josta hän tulee, ilmaistuna tuon valtion kielellä viittauksin siihen ammatilliseen järjestöön, johon hän kuuluu.

8 § Jäsen, joka ryhtyy asianajajista annetun lain 3 §:n 4 momentin 1 lauseessa tarkoitettuun palvelussuhteeseen tai siirtyy toiseen sanotunlaiseen tehtävään, on velvollinen, mikäli hän haluaa sen estämättä edelleenkin toimia asianajajana, viivytyksettä pyytämään asianajajayhteisön hallitukselta samassa momentissa mainittua suostumusta. Tällaisesta hakemuksesta on soveltuvin osin voimassa, mitä 6 §:ssä on hakemuksesta jäseneksi säädetty.

9 § Asianajajayhteisön hallituksen tulee, käsitellessään 6, 7 ja 8 §:ssä tarkoitettuja hakemuksia, hankkia tarpeellisiksi katsomansa lisäselvitykset.

Jäseneksi hyväksymisestä on viipymättä annettava tieto hakijalle sekä oikeuskanslerille.

10 § Eläkkeelle siirtyvä asianajaja pysyy asianajajayhteisön jäsenenä, jos asianajajayhteisön hallitus hyväksyy hänen sitä koskevan hakemuksensa. Hakemus on toimitettava asianajajayhteisön asianomaiselle osastolle, jonka hallituksen on annettava lausunto siitä, täyttyvätkö asianajajista annetun lain 9 §:n 6 momentissa säädetyt ehdot.

Asianajajaluetteloon tehdään tässä tarkoitetun luvan saaneen asianajajan kohdalle lisämerkintä "eläkkeellä". Hänen tulee ammattinimitystä käyttäessään menetellä siten, että hänen ei voida asiayhteydestä johtuen tai muulla perusteella erheellisesti olettaa enää harjoittavan asianajotoimintaa.

Eläkkeellä oleva asianajaja on vapautettu toimiston pitämisestä, vastuun vakuuttamisesta ja muista sellaisista asianajajan velvoitteista, jotka liittyvät ammatin harjoittamiseen ja ammattitaidon ylläpitämiseen. Hän pysyy kuitenkin asianajajista annetun lain 6 §:n 1 momentissa säädetyn valvonnan piirissä.

Hallitus

11 § Asianajajayhteisön hallitukseen, jossa maan eri osien ja kummankin kieliryhmän on oltava edustettuina, kuuluu asianajajayhteisön puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kahdeksan muuta jäsentä. Kullakin viimeksi mainitulla tulee olla henkilökohtainen varajäsen. Kaikkien on oltava asianajajia ja heidät valitaan valtuuskunnan varsinaisessa kevätkokouksessa, jolloin heidän toimikautensa alkaa. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan toimikausi kestää kaksi vuotta ja hallituksen jäsenten ja heidän varajäsentensä toimikausi kestää kolme vuotta. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan toimikaudet päättyvät valtuuskunnan varsinaisessa kevätkokouksessa toisena ja jäsenten ja varajäsenten toimikaudet päättyvät valtuuskunnan varsinaisessa kevätkokouksessa kolmantena vuonna vaalin toimittamisen jälkeen.

Asianajajayhteisön puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja voidaan valita kerran uudelleen tehtäväänsä joko kahden tai yhden vuoden toimikaudeksi. Jos puheenjohtaja valitaan jatkamaan tehtävässään, varapuheenjohtaja valitaan samaksi toimikaudeksi kuin puheenjohtaja on valittu.

Joka on ollut hallituksen jäsenenä yhtäjaksoisesti kuusi vuotta, voidaan valita uudelleen samaan tehtävään vasta toimikaudeksi, joka alkaa kolmen vuoden kuluttua hänen edellisen toimikautensa päättymisestä. Mitä edellä on sanottu, ei estä hallituksen jäsenenä yhtäjaksoisesti kuutta vuotta toiminutta tulemasta valituksi asianajajayhteisön puheenjohtajaksi tai varapuheenjohtajaksi.

Asianajajayhteisön puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä hallituksen muut jäsenet ja heidän varajäsenensä eivät saa kuulua asianajajayhteisön valtuuskuntaan tai valvontalautakuntaan.

Hallituksessa tulee olla puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi:

1) kolme jäsentä Helsingin osastosta, joista vuosittain yksi on erovuorossa;
2) yksi jäsen Turun tai Hämeen osastosta;
3) yksi jäsen Satakunnan, Päijät-Hämeen tai Keski-Suomen osastosta;
4) yksi jäsen Kymen, Mikkelin tai Itä-Suomen osastosta;
5) yksi jäsen Vaasan, Oulun tai Lapin osastosta; sekä
6) ruotsinkielisten asianajajien edustaja.

12 § Jos asianajajayhteisön puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja, hallituksen muu jäsen tai tämän varajäsen kuolee tai lakkaa olemasta asianajajayhteisön jäsen, on, milloin hallitus katsoo sen tarpeelliseksi, toimitettava täydennysvaali, jossa hänen tilalleen valitaan toinen toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi.

13 § Hallituksen tulee edustaa asianajajayhteisöä sekä lain ja asianajajayhteisön sääntöjen mukaan sekä valtuuskunnan antamia ohjeita noudattaen huolellisesti hoitaa asianajajayhteisön asioita.

Hallituksen velvollisuutena on sen lisäksi, mitä näissä säännöissä on muualla määrätty:

1) pitää 4 §:n 2 momentissa tarkoitettua asianajajaluetteloa ja 7 §:ssä tarkoitettua EU- luetteloa; ja lähettää niistä vuosittain tammikuun kuluessa ote oikeusministeriölle;
2) valvoa, että jäsenet esiintyessään tuomioistuimessa tai muun viranomaisen luona sekä muussakin toiminnassaan täyttävät velvollisuutensa asianajajina ja noudattavat hyvää asianajajatapaa;
3) edustaa asianajajayhteisöä valvonta-asioissa;
4) huolehtia asianajajayhteisön taloudellisista asioista ja sen kirjanpidosta;
5) antaa viranomaisten asianajajayhteisöltä pyytämät lausunnot sekä tehdä esityksiä asianajajalaitoksen kehittämiseksi tarvittaviin tai muutoin oikeuskehityksen vuoksi tarpeellisiin lainsäädäntötoimenpiteisiin ryhtymisestä; sekä
6) valita asianajajayhteisön pääsihteeri, valvontayksikön toiminnasta vastaava lakimies ja muut toimihenkilöt.

14 § Asianajajayhteisön nimen kirjoittaa kaksi hallituksen jäsentä yhdessä tai yksi hallituksen jäsen yhdessä pääsihteerin kanssa.

15 § Hallitus kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan kutsusta hallituksen tai kokoonkutsujan määräämässä paikassa. Hallitus on kutsuttava kokoon, jos vähintään kaksi hallituksen jäsentä sitä vaatii.

Kutsu hallituksen kokoukseen on viimeistään seitsemän päivää ennen kokousta lähetettävä todisteellisesti hallituksen jäsenille.

16 § Hallitus on päätösvaltainen, kun vähintään viisi jäsentä on saapuvilla.

Asiat ratkaistaan yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Äänten mennessä tasan voittaa puheenjohtajan kannattama mielipide. Kun on kysymys jäsenen erottamisesta, sitä tarkoittava mielipide voittaa kuitenkin vain, jos vähintään viisi kokouksen osanottajista sitä kannattaa. Asianajajayhteisön jäsenyyttä koskevaa asiaa käsittelevän esteellisyydestä on voimassa, mitä tuomarin esteellisyydestä on säädetty.

Hallitus voi valtuuttaa pääsihteerin tai asettamansa työvaliokunnan hoitamaan määrittelemiään yhdistyksen juoksevia asioita.

Valtuuskunta

17 § Valtuuskunnan jäseninä ovat asianajajayhteisön osastojen kutakin osaston alkavaa neljääkymmentä jäsentä kohden valitsema jäsen (osastokiintiö) sekä valtuuskunnan keskuudestaan valitsemat puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja, joita ei lasketa mukaan osastokiintiöön.

Valtuuskunnan varajäsenet eivät ole varsinaisten jäsenten henkilökohtaisia varajäseniä. Valtuuskunnan jäsenten tulee olla asianajajia. Osastojen valitsemien jäsenten ja varajäsenten toimikausi alkaa 1 päivänä maaliskuuta sinä vuonna, jona heidät valitaan, ja jatkuu kolme vuotta. Mikäli varsinainen jäsen eroaa kesken toimikautensa, siirtyy osaston varajäsenlistalla ensimmäisenä oleva varajäsen varsinaisen jäsenen tilalle valtuuskunnan jäseneksi varsinaisen jäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Joka on ollut valtuuskunnan jäsenenä yhtäjaksoisesti kuusi vuotta, voidaan valita uudelleen samaan tehtävään vasta toimikaudeksi, joka alkaa kolmen vuoden kuluttua hänen edellisen toimikautensa päättymisestä. Mitä edellä on sanottu, ei estä valtuuskunnan jäsenenä yhtäjaksoisesti kuusi vuotta toiminutta tulemasta valituksi sen puheenjohtajaksi tai varapuheenjohtajaksi.

Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan toimikausi alkaa valinnasta päättävän valtuuskunnan kokouksen päättyessä ja päättyy valintaa seuraavan kolmannen talvikokouksen päättyessä. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja voidaan kerran valita uudelleen tehtäväänsä.

18 § Valtuuskunnan varsinaiset kokoukset pidetään vuosittain viimeistään tammikuussa (talvikokous) ja kesäkuussa (kevätkokous).

Talvikokouksessa

1) valitaan valtuuskunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja niiden tilalle, joiden toimikausi päättyy;
2) annetaan oikeusministeriölle lausunto valvontalautakuntaan valittavista asianajajakunnan ulkopuolisista jäsenistä;
3) esitellään toimintasuunnitelma ja talousarvio, jolloin otetaan huomioon 13 §:n 1 momentin määräykset;
4) vahvistetaan jäsenmaksu ja muut maksut, jotka jäsenten ja EU-asianajajien on suoritettava asianajajayhteisön menoja varten sekä valvontamaksu ja passiivisten jäsenten jäsenmaksu;
5) vahvistetaan ne perusteet, joiden mukaan hallituksen, valvontalautakunnan ja valtuuskunnan kokouksen osanottajille on maksettava matkakorvausta;
6) vahvistetaan jäsenten asianajotoiminnassa noudatettavat ohjeet;
7) käsitellään hallituksen kokoukselle esittämät asiat;
8) käsitellään jäsenten tekemät esitykset, jotka on kirjallisina annettu hallitukselle viimeistään kokousta edeltävän marraskuun 15 päivänä.

Kevätkokouksessa

1) käsitellään hallituksen kertomus asianajajayhteisön toiminnasta ja sen varainhoidosta edellisenä vuonna, tilintarkastuskertomus ja vastuuvapauden myöntäminen hallitukselle:
2) valitaan hallituksen jäsenet niiden tilalle, joiden toimikausi päättyy;
3) valitaan valvontalautakunnan asianajajajäsenet niiden tilalle, joiden toimikausi päättyy, sekä annetaan oikeusministeriölle lausunto valvontalautakuntaan valittavista asianajajakunnan ulkopuolisista jäsenistä;
4) asianajajayhteisön tilejä ja varainhoitoa tarkastamaan valitaan yksi tilintarkastaja ja hänelle varatilintarkastaja, joiden tulee olla KHT- tilintarkastajia. Tilintarkastajaksi voidaan valita myös KHT-yhteisö, jolloin varatilintarkastajaa ei valita;
5) vahvistetaan jäsenten asianajotoiminnassa noudatettavat ohjeet;
6) käsitellään hallituksen tai 21 §:n 4 momentin 4 kohdassa mainitussa tapauksessa menettelytapavaliokunnan kokoukselle esittämät asiat;

7) käsitellään jäsenten tekemät esitykset, jotka on kirjallisina annettu hallitukselle viimeistään kokousta edeltävän huhtikuun 15 päivänä.

19 § Valtuuskunta kokoontuu puheenjohtajansa tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajansa kutsusta valtuuskunnan tai kokoonkutsujan määräämässä paikassa.

Valtuuskunnan ylimääräinen kokous pidetään, kun asianajajayhteisön hallitus pitää sitä tarpeellisena tai kun vähintään kolmannes valtuuskunnan jäsenistä vaatii sitä kokoon kutsumiseen oikeutetulta.

Kutsu valtuuskunnan kokoukseen on lähettävä todisteellisesti valtuuskunnan jäsenille vähintään kaksi viikkoa ennen kokousta. Kutsu on myös lähetettävä osastoille.

Valtuuskunnan kokoukseen ja sen yhteydessä järjestettävään menettelytapavaliokunnan kokoukseen osallistumisesta on suoritettava matkakulujen korvausta ja päivärahaa kullekin toispaikkakuntalaiselle osanottajalle asianajajayhteisön varoista.

20 § Valtuuskunta on päätösvaltainen, kun vähintään puolet sen jäsenistä on kokouksessa saapuvilla.

Kullakin valtuuskunnan jäsenellä on yksi ääni. Päätökset tehdään yksinkertaisella äänten enemmistöllä paitsi 22 §:n 2 momentissa ja 46 §:ssä mainituissa tapauksissa. Äänten mennessä tasan voittaa puheenjohtajan kannattama mielipide paitsi vaaleissa, joissa arpa ratkaisee.

21 § Valtuuskunnalla on menettelytapavaliokunta, johon kuuluu valtuuskunnan puheenjohtaja ja kustakin asianajajayhteisön osastosta yksi jäsen. Osasto nimeää valtuuskuntaan valituista edustajistaan valiokunnan jäsenen ja varajäsenen vuosittain. Valiokunnan puheenjohtajana on Helsingin osastosta valittu jäsen ja varapuheenjohtajana hänen varajäsenensä.

Menettelytapavaliokunta kokoontuu puheenjohtajansa kutsusta. Koollekutsumisessa ja päätösvaltaisuudessa noudatetaan soveltuvin osin valtuuskunnasta annettuja määräyksiä, osastoille ei kuitenkaan lähetetä ilmoitusta kokouksessa käsiteltävistä asioista. Valtuuskunnan kokouksen yhteydessä valiokunta voi tarvittaessa kokoontua välittömästi ilman erityistä kokouskutsua.

Menettelytapavaliokunnan kokouksiin voivat ilman äänioikeutta osallistua myös osastojen puheenjohtajat ja Helsingin osastosta valittu menettelytapavaliokunnan varajäsen, vaikka varsinainen jäsen olisi läsnä kokouksessa.

Menettelytapavaliokunnan tehtävänä on

1) tehdä valtuuskunnalle ehdotus asianajajayhteisön puheenjohtajaksi, varapuheenjohtajaksi sekä hallituksen muiksi jäseniksi ja heidän varajäsenikseen;
2) tehdä valtuuskunnalle ehdotus valvontalautakunnan puheenjohtajaksi sekä muiksi asianajajajäseniksi ja varajäseniksi sekä oikeusministeriölle annettavaksi lausunnoksi ehdokkaista asianajajakunnan ulkopuolisiksi jäseniksi ja varajäseniksi;
3) tehdä valtuuskunnalle ehdotus valtuuskunnan puheenjohtajaksi ja varapuheenjohtajaksi;

4) antaa valtuuskunnalle lausunto asianajajayhteisön varojen hoidosta, jos tilintarkastaja katsoo, ettei hallitukselle ole myönnettävä vastuuvapautta, ja milloin menettelytapavaliokunta yhtyy vastuuvapauden epäämistä tarkoittavaan lausuntoon, tehdä valtuuskunnan kokoukselle esitys toimenpiteistä, joihin varojen hoito antaa aiheen; ja
5) käsitellä valtuuskunnan tai hallituksen sille lähettämät asiat.

22 § Valtuuskunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaalissa ovat ehdokkaina ne, jotka menettelytapavaliokunta on ehdottanut. Kokouksessa valtuuskunnan jäsenillä on oikeus ehdottaa vastaehdokkaita. Valituksi tulee se, joka on saanut eniten ääniä.

Asianajajayhteisön puheenjohtajan, varapuheenjohtajan, hallituksen muiden jäsenten ja näiden varajäsenten sekä valvontalautakunnan puheenjohtajan ja asianajajajäsenten ja varajäsenten vaalissa ovat ehdokkaina ne, jotka menettelytapavaliokunta on ehdottanut näihin luottamustehtäviin valittaviksi. Kokouksessa on valtuuskunnan jäsenillä kuitenkin oikeus nimetä vastaehdokkaita. Sen, jonka menettelytapavaliokunta on asettanut ehdokkaaksi, katsottakoon tulleen valituksi, ellei vastaehdokas ole valtuuskunnan kokouksessa saanut vähintään kahta kolmasosaa annetuista äänistä.

Asianajajayhteisön toimisto

23 § Asianajajayhteisöllä on Helsingissä toimisto, jonka esimiehenä on pääsihteeri ja hänen estyneenä ollessaan hallituksen nimittämä pääsihteerin sijainen.

Pääsihteeriksi voidaan valita vain asianajaja tai lakimies, joka täyttää asianajajan kelpoisuusvaatimukset tai, jos hallitus niin katsoo, koulutukseltaan, kokemukseltaan, taidoltaan ja henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan muuten tehtävään sopiva henkilö.

Asianajajayhteisön tilit ja niiden tarkastus

24 § Tilit päätetään kalenterivuosittain ja ne on viimeistään seuraavan maaliskuun aikana jätettävä tilintarkastajalle.

Tilintarkastajan on annettava tarkastuskertomus ennen huhtikuun loppua. Tarkastuskertomuksessa on annettava lausunto vastuuvapauden myöntämisestä. Jos tilintarkastaja katsoo, ettei hallitukselle ole myönnettävä vastuuvapautta, on pääsihteerin viivytyksettä ilmoitettava asiasta menettelytapavaliokunnan puheenjohtajalle. Valiokunta on heti kutsuttava koolle päättämään esityksistä, joihin tilintarkastuskertomus antaa aihetta.

Asianajajayhteisön osastot

25 § Asianajajayhteisöllä on seuraavat osastot:
1) Helsingin osasto, jonka alueena on Uudenmaan maakunta lukuun ottamatta niitä kuntia, jotka kuuluvat Päijät-Hämeen osastoon;
2) Turun osasto, jonka alueeseen kuuluvat Ahvenanmaan maakunta sekä Varsinais-Suomen maakunta ja Kanta-Hämeen maakunnasta Jokioisten, Tammelan ja Ypäjän kunnat;
3) Satakunnan osasto, jonka alueeseen kuuluu Satakunnan maakunta;

4) Hämeen osasto, jonka alueeseen kuuluvat Kanta-Hämeen ja Pirkanmaan maakunnat lukuun ottamatta Jokioisten, Tammelan ja Ypäjän kuntia.
5) Päijät-Hämeen osasto, jonka alueeseen kuuluvat Päijät-Hämeen maakunta ja Uudenmaan maakunnasta Askolan, Myrskylän, Mäntsälän ja Pukkilan kunnat;
6) Kymen osasto, jonka alueena on Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan maakunnat;
7) Mikkelin osasto, jonka alueena on Etelä-Savon maakunta;
8) Itä-Suomen osasto, jonka alueeseen kuuluvat Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan maakunnat;
9) Keski-Suomen osasto, jonka alueena on Keski-Suomen maakunta;
10) Vaasan osasto, jonka alueena on Pohjanmaan, Etelä-Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan maakunnat;
11) Oulun osasto, jonka alueena on Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakunnat; sekä
12) Lapin osasto, jonka alueena on Lapin maakunta.

26 § Jäsen ja EU-asianajaja kuuluu siihen osastoon, jonka alueella hän pääasiallisesti toimii asianajajana.

Jos ilmenee erimielisyyttä siitä, mihin osastoon jäsen on kuuluva, ratkaisee asianajajayhteisön hallitus asian.

27 § Kullakin osastolla tulee olla asianajajayhteisön hallituksen vahvistamat säännöt.

Osaston kokouksella on oikeus asettaa jäsenten maksettavaksi jäsenmaksu ja muita maksuja osaston menojen suorittamiseksi. Jäsenmaksuista ja muista maksuista syntynyt tulo ja mahdollinen tuotto pidetään osastokohtaisesti erillään muusta asianajajayhteisön varallisuudesta, ja näiden varojen käytöstä vastaa tai päättää maksut keränneen osaston hallitus. Osasto voi myös perustaa rahastoja.

Osaston ja sen hallituksen kokouksessa pidetystä pöytäkirjasta on kahden viikon kuluessa lähetettävä jäljennös asianajajayhteisön hallitukselle.

28 § Asianajajayhteisön hallituksen tulee viipymättä kumota osaston tai sen hallituksen päätös, jos se on ristiriidassa asianajajayhteisön tai osaston sääntöjen taikka asianajajayhteisön etujen tahi tarkoitusperien kanssa tai jos se asettaa osaston jäsenille kohtuuttoman suuria taloudellisia rasituksia.

29 § Osaston on 17 §:n määräyksiä noudattaen vuosittain helmikuun 15 päivään mennessä valittava edellisen vuoden joulukuun 31 päivän jäsenlukunsa perusteella valtuuskuntaan edustajansa niiden tilalle, joiden toimikausi päättyy (osastokiintiö). Jäsenlukuun lasketaan mukaan EU-asianajajat, joilla on myös äänioikeus osaston kokouksissa.

Osastojen tulee valita varajäseniä vähintään puolet varsinaisten jäsenten lukumäärästä.

Osastojen tulee ylläpitää listaa valtuuskunnan jäsenten varajäsenistä. Varajäsenten järjestys listalla määräytyy vuosikokouksen vaaleissa saatujen äänten perusteella ja äänten mennessä tasan järjestys ratkaistaan arvalla. Mikäli vuosikokoukseen osallistujista kaksi kolmasosaa niin päättää, voidaan päättää myös muusta järjestyksestä.

Asianajajayhteisön pääsihteerin on tammikuun 10 päivään mennessä lähetettävä kunkin osaston hallitukselle luettelo asianomaiseen osastoon edellisen joulukuun 31 päivänä kuuluneista jäsenistä ja EU-asianajajista.

Asianajajayhteisölle tulevat maksut

30 § Jäsen ja passiivinen jäsen on velvollinen suorittamaan asianajajayhteisölle jäsenmaksut, jotka valtuuskunta päättää. Maksun suuruus voidaan erikseen vahvistaa itsenäisesti asianajoa harjoittavien ja toisen palveluksessa olevien asianajajien sekä passiivisten ja eläkkeellä olevien jäsenten osalta, mutta sen tulee olla samaan ryhmään kuuluvien kohdalla yhtä suuri. Itsenäisesti asianajoa harjoittavat ja palvelussuhteessa olevat asianajajat voidaan jakaa valtuuskunnan hyväksymien perusteiden mukaan alaryhmiin. Samaan alaryhmään kuuluvien kesken maksun tulee olla yhtä suuri. Lisäksi jäsen ja passiivinen jäsen on velvollinen suorittamaan 27 §:ssä mainitut osaston maksut.

EU-asianajaja on velvollinen suorittamaan asianajajayhteisölle vuotuisen rekisteröintimaksun, jonka suuruuden valtuuskunta määrää. Rekisteröintimaksu ei voi olla suurempi kuin jäsenmaksu.

Jäsen ja EU-asianajaja on lisäksi velvollinen suorittamaan asianajajayhteisölle vuotuisen valvontamaksun.

31 § Jos asianajajayhteisö on perustanut 2 §:n 3 momentissa mainittuja rahastoja, valtuuskunta voi hallituksen esityksestä velvoittaa jäsenen suorittamaan rahastolle maksuja, joiden suuruuden valtuuskunta vahvistaa ja on tällöin vastaavasti noudatettava, mitä jäsenmaksun suuruuden määräämisestä 30 §:n mukaan on voimassa.

32 § Jos erityistä aihetta on asianajajayhteisön hallitus voi vapauttaa asianajajan tai passiivisen jäsenen suorittamasta osaksi tai kokonaan jäsenmaksua ja 31 §:ssä tarkoitettua maksua.

Mikäli asianajajayhteisön hallitus on vapauttanut jäsenen tai passiivisen jäsenen suorittamasta osaksi tai kokonaan jäsenmaksua, sama vapautus on voimassa myös 27 §:n mukaisen osaston jäsenmaksun osalta.

Jäsenen velvollisuudet

33 § Jäsenen tulee rehellisesti ja tunnollisesti täyttää hänelle uskotut tehtävät sekä kaikessa toiminnassaan noudattaa hyvää asianajajatapaa ja jäsenten noudatettavaksi vahvistettuja ohjeita.

34 § Jäsenen tulee ilmoittaa hallitukselle asianajajaluetteloon tehtävää merkintää varten postiosoitteensa, kotipaikkansa ja muut hallituksen edellyttämät tiedot.

35 § Jäsen on velvollinen antamaan asianajajayhteisön hallitukselle kaikki ne tiedot, joita tarvitaan 13 §:n 2 momentin 2 kohdassa mainitun valvonnan suorittamista varten. Jäsen on myös velvollinen sallimaan hallituksen tai valvontalautakunnan määräämän henkilön suorittaa tarkastus hänen toimistossaan, milloin hallitus katsoo sen toimittamisen valvontaa varten tai lautakunta valvontamenettelyssä tarpeelliseksi, sekä tällöin esittämään ne asiakirjat, joiden tutkimista tarkastuksen toimittaminen edellyttää.

Asianajajayhteisöstä eroaminen

36 § Kun jäsen tai passiivinen jäsen tahtoo erota asianajajayhteisöstä, hänen tulee tehdä siitä hallitukselle kirjallinen ilmoitus. Maksut asianajajayhteisölle on suoritettava jäsenyyttä vastaavalta ajalta, valvontamaksu kuitenkin koko vuodelta.

Jäsenen eroaminen tulee voimaan kahden kuukauden kuluttua eroamisilmoituksen saapumisesta asianajajayhteisön toimistoon, ellei hallitus hakemuksesta suostu siihen, että ero tulee voimaan aikaisemmin.

37 § Jos jäsen tai passiivinen jäsen jättää suorittamatta asianajajayhteisölle tai sen osastolle tulevan maksunsa eikä suorita maksua neljän viikon kuluessa kehotuksen saatuaan, hallituksella on oikeus poistaa jäsen asianajajaluettelosta taikka todeta passiivisen jäsenen eronneen asianajajayhteisöstä.

38 § Jäsen, joka muuttaa pysyvästi Euroopan talousalueen ulkopuolelle, lakkaa olemasta asianajajayhteisön jäsen ja hänet on poistettava asianajajaluettelosta, ellei hallitus myönnä lupaa poiketa asuinpaikkavaatimuksesta.

Jos passiivinen jäsen ei enää täytä asianajajista annetun lain 3 §:n 1 momentin 1)-kohdassa tarkoitettuja kelpoisuusvaatimuksia tai jos hän on tehnyt teon, joka on omiaan alentamaan asianajajakunnan arvoa, on asianajajayhteisön hallituksen erotettava hänet asianajajayhteisöstä.

Valvontalautakunta ja valvontayksikkö

39 § Valvonta- ja palkkioriita-asiat käsitellään ja valmistellaan riippumattomassa valvontalautakunnassa ja valvontayksikössä, joille kuuluvat asianajajista annetussa laissa, luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa ja valtion oikeusaputoimistoista an- netussa laissa säädetyt kurinpidolliset viranomaistehtävät.

Valvontalautakunnan asianajajajäsenten valinta

40 § Valvontalautakunnan puheenjohtaja ja asianajajajäsenet sekä heidän kunkin henkilökohtaiset varajäsenensä valitaan valtuuskunnan kevätkokouksessa. Heidän toimikautensa alkaa elokuun alussa ja kestää kolme vuotta.

Valvontalautakunnan asianajajajäseniä valittaessa on pyrittävä siihen, että valvontalautakunnan jäsenten maantieteellinen edustus vastaa sitä, mitä edellä 11 §:ssä on määrätty hallituksen jäsenten maantieteellisestä edustuksesta.

Valvontalautakunnan jäsenet eivät saa kuulua asianajajayhteisön valtuuskuntaan tai hallitukseen.

Asianajajakuntaan kuulumattomille valvontalautakunnan jäsenille, jotka eivät edusta luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain tarkoittamia oikeudenkäyntiavustajia, maksetaan asianajajayhteisön varoista palkkio, jonka määrästä hallitus päättää.

Menettely valvonta- ja palkkioriita-asioissa

41 § Valvonta- tai palkkioriita-asiain käsittelystä ei kantelijalta, valvottavilta taikka asianosaisilta peritä maksuja. Käsittelyyn osallista ei voida velvoittaa korvaamaan toiselle osalliselle menettelystä johtuneita kustannuksia.

42 § Asianajajan jäsenyyden päättyminen asianajajayhteisössä palkkioriita-asian tultua vireille ei estä asian käsittelemistä ja suosituksen antamista.

Erinäisiä määräyksiä

43 § Päätös, jolla jäsen on erotettu asianajajayhteisöstä tai EU-luetteloon merkitty on poistettu kurinpidollisena seuraamuksena luettelosta, on saatettava asianajajayhteisön jäsenten tietoon viipymättä sen jälkeen, kun päätös on tullut noudatettavaksi.

Päätös, jolla jäsen on asianajajayhteisön hallituksen päätöksellä erotettu asianajajayhteisöstä tai poistettu asianajajaluettelosta, on saatettava asianajajayhteisön jäsenten tietoon viipymättä sen jälkeen, kun päätös on lainvoimainen.

44 § Tiedonannot jäsenille toimitetaan postitse asianajajaluetteloon merkityllä osoitteella. Tiedonannot voidaan toimittaa myös telekopiona tai muun sähköisen tiedonsiirron välityksin, jos jäsen on ilmoittanut hänellä olevan tiedonantojen vastaanottamiselle tarpeelliset laitteet. Tiedonannot 37 ja 38 §:ssä tarkoitetuissa asioissa on toimitettava todisteellisesti.

45 § Valtuuskunnan, hallituksen, hallituksen työvaliokunnan sekä asianajajayhteisön osastojen ja niiden hallitusten kokouksissa on pidettävä pöytäkirjaa, joka on yhden kokouksessa sitä varten valitun jäsenen tarkastettava ja allekirjoitettava.

46 § Päätös näiden sääntöjen muuttamisesta on tehtävä valtuuskunnan kokouksessa äänten enemmistöllä, jonka on oltava vähintään neljä viidesosaa äänestyksessä annetuista äänistä. Päätös on oikeusministeriön vahvistettava.

Sääntöjen muutos tulee voimaan, jollei oikeusministeriö toisin määrää, kun ministeriön päätös on julkaistu Suomen säädöskokoelmassa.

47 § Jos asianajajayhteisön toiminta lakkaa, valtuuskunta päättää miten asianajajayhteisön varat on käytettävä edellä 2 §:ssä mainittujen tarkoitusperien edistämiseksi.

Voimaantulo

48 § Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2025.

Tällä päätöksellä kumotaan oikeusministeriön päätös yleisen asianajajayhdistyksen sääntöjen vahvistamisesta (540/2012).

Muutossäädösten voimaantulo ja soveltaminen:

21.8.2013/634:
Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2013.

23.8.2018/768:
Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 2018.

2.4.2019/439:
Tämä päätös tulee voimaan 15 päivänä huhtikuuta 2019.

18.11.2020/823:
Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 2020.

29.11.2024/672:
Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2025.